

Izšla razen ponedeljka
in dneva po prazniku
vsak dan opoldan.

Uredništvo je v Ljubljani,
Franciškanova ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in po-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Enostolpna peti-
vratnica K 1'80, osmrtnice
in zahvale po K 3'—, raz-
glasi in poslano vrstica po
K 2'60; večkrat. objave po
dogovoru primeren popust.

Posamezna šte. stane
60 vinarjev.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 96, za pol
leta K 48, za četrt leta
K 24, za mesec K 8.
Za Nemčijo celo leto K 114,
za ostalo tujino in Ameriko
K 120. — Reklame: za
liši so poštne proste.

Upravištvu je v Ljubljani,
Franciškanova ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Telefonska št. 312.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Vladna kriza v Belgradu.

(Izv. telef. poročila.)

Belgrad, 2. febr. Včeraj je na-
stala tu širša vladna kriza. Popo-
dne so izročili socialistični zastop-
niki v vladi min. pre. istva uti-
matum, v kojem zahtevajo: 1. da se
volitve izvedejo po Thompsonovem
voilnem sistemu, na nedemokrati-
čniši podlagi in za oba spola; 2. da
se uvede monopol na žito, in 3. da

se takoj začne z izplačevanjem di-
ferenc med cenami raznih živil iz
zato določenega fonda. — Odgovor
se pričakuje z veliko nestrojnostjo,
kajli socialisti so sklenili odkloniti
vsako nadaljno sodelovanje v vladi
v slučaju, da se tem zahtevam ne
ugodi.

Važna interpelacija sodr. Kopača o ruskih beguncih.

Sodrugi Kopač je poslal ministr-
skemu predsedniku Davidoviću na-
slednjo interpelacijo:

»Okolu ruskega poslaništva v
Belgradu se zbirajo begunci iz vseh
po boljševikijskih zasedenih okrajev ši-
rne Rusije. Javna tajnost je, da nosi
vse izdatke za vzdrževanje tega po-
slaništva naša država in da je ista
nekdanje poslaniško poslopje, katero
je bilo po vojni močno poškodovano,
ne samo popolnoma popravila, am-
pak še celo povsem opremila z novo
dragoceno hišno opravo. Izdatki za
tako poslaništvo so sicer malenkost-
ni za finančno utrjeno državo, za na-
šo pa naravnost ogromni, če pomisli-
mo, da dobiva poslanik 8000 dinar-
jev mesečne plače in da za njegovo
privatno stanovanje plačuje naša
vlada še posebej mesečno po 2500
dinarjev. Poleg stroškov za ostalo
poslaniško osebje, le še strošek za
vzdrževanje begunciev, ki žive veči-
noma naravnost kavalirski življenje.
Število teh begunciev se od dne do
dne množi in bode vsled poraza Kol-
čakov, Denikinove in Juchenčeve
armade tako naraslo, da se bodo
vzdrževalni stroški za vse te be-
gunce potisočili. Naša država ima
dosti lastnih begunciev, ki so potreb-
ni izdatneše podpore nego so je do-
bivali dosedaj.

Vsled tega si usojam vprašati g.
ministrskega predsednika:

1. Katero vlado zastopa rusko
poslaništvo v Belgradu?

2. Kdo povrne naši državi stroš-
ke za popravilo in opremo poslopja
ruskega poslaništva v Belgradu?

3. Kdo povrne tekoče vzdrže-
valne stroške tega poslaništva?

Predlagam za slučaj, da to po-
slaništvo ne zastopa oficijelne Rusi-
le, raspust tega poslaništva in even-
tualno zanembo premoženja.

Beguncem, ki se lotijo poštene-
ga dela naj se omogoči obstanek,
dočim se naj delomirneže požene
preko državnih mel.

Država ima 300.000 vojnihi po-
hablientev, ki so popolnoma nezmo-
žni za delo in še večje število vo-
jnihi sirot, ki nimajo ne staršev, ne
sorodnikov. Izdatki za te nesrečneže
so ogromni tako, da že presegajo
letno pol milijarde dinariev.

Težko finančno stanje naše dr-
žave nikakor ne dopušča, da z dr-
žavnimi sredstvi vzdržujemo še na-
dalje ljudi z mentaliteto ekscarja Ni-
kolaja II.

Ker mi vsled odgoditve parla-
menta ni mogoče predložiti zadevo
na kompetentnem mestu v razro-
vor, sem prisiljen interpelirati o
stvari ministrskega predsednika tem
potom.

Z izrazom odličnega spoštova-
nja,

Josip Kopač, nar. poslanec.

V Ljubljani, 2. svečana 1920.

Dunaj—Praga—Berlin.

»Slovenec« in »Večerni List« in
drugi taki enaki listi so prinašali o
zadnjem službenem potovanju sodru-
ga Kristana najrazličnejša poročila.
Seveda po stari klerikalni navadi o
pravem in koristnem namenu po-
tovanja v Avstrijo. Češko in Nemčijo
sploh niso pisali. Opravili so svojo
pošteno »žurnalistično« dolžnost s
tem, da so dan za dnem psovali na-
šega poštvalnega sodruga.

Da bodo sodrugi poučeni o veliki
važnosti potovanja po sosednjih dr-

žavah in njega uspehih, prinašamo iz
belgrajske »Pravde« z 17. m. m.,
šte. 15. razgovor, ki ga je imel
urednik tega lista z ministrom Kri-
stanom. Naš list ni namenoma odgo-
varjal na infamije klerikalnih libelov,
ki so vsa v rokah brezvestnih sve-
dračev, kojim je najodurnejša siste-
matična laž začetek in konec vsake
politične modrosti in poštenosti. Raz-
govor iz belgrajske »Pravde« priob-
čujemo tu, ker ilustrira v kratkih, iz-

šrpilivih potezih pomen potovanja
Eto ga:

»Kakor je javnosti poznano, se je
minister za šume in rudnike sodrug
A. Kristan povrnil s svojega potova-
nja na Dunaj, Prago in Berlin. Na
tem potu so ga spremljali: glavni di-
rektor železnic, g. M. Savčić, načel-
nik g. Pavlovič in dva sekretarja.
Ker je to potovanje imelo službeni
značaj in ker njegovi rezultati in
osebni vtisi, ki jih je dobil sodrug
Kristan na svojem potovanju, naše
čitatelje vrlo interesira, obrnili smo
se na sodruga Kristana za tozadevne
informacije. Sodrug Kristan je odgo-
voril:

Cilji potovanja.

Ko sem nastopil mesto ministra
za gozde in rudnike, izprevidel sem
takol, da je najnujnejša državna po-
treba urediti železniški promet v na-
ši državi. Vsak dan sem dobival od
zasebnih in državnih premogovni-
kov prošnje za pošiljatev večjega
števila železniških voz. Poleg tega
sem konstatiral na svojih službenih
potovanjih, zlasti pa v Bosni, da se z
delom v novih premogovnikih ne
more začeti, dokler se ne omogoči
transport premoga. V Zenici in Tuzli
je n. pr. 1500 vagonov premoga, ka-
tereza pa bosanske železnice niso
mogle in ga še sedaj ne morejo izvo-
ziti. Isto velja tudi za druge kraje.
Produkcija premoga se more torej
zvišati le, če se uredi železniški pro-
met. Ravno tako je tudi z lesno in-
dustrijo. Industriji prosiho za vagon-
vagonov pa ni. V splošnem lahko tr-
dim, da je mizerija v železniškem
prometu vzrok splošne gospodarske
krize. Temu nasproti je v prvi vrsti
treba urediti železniški promet. To
pa je mogoče le tedaj, kadar bo na
razpolago zadostno število lokomo-
tiv in vagonov in bomo imeli lastne
delavnice za popravilo in graditev že-
lezniškega materiala. Po dogovoru
z ministrom železnice in po tozadev-
nem sklepu ministrskega sveta sem
odpotoval v Avstrijo, Čehoslovaško
in Nemčijo, da dobim na posodo, ozi-
roma da nabavim lokomotive in va-
gone, orodje in druge potrebščine.
Opozarjam na žalostno dejstvo, da v
Jugoslaviji ne obstoja niti ena tovar-
na za popravilo lokomotiv in vago-
nov!

Rezultati v Avstriji in na Češko- slovaškem.

Nemško-avstrijska vlada je šla
zelo na roko. Sklenili smo pogodbo,
glasom katere nam avstrijske držav-
ne železnice posodijo 50 lokomotiv.

Naš sodrugi je k tej izjavi pri-
pomnil: Naši listi so poročali, da nam
je dunajska vlada pošiljala pod-
vredči slabe in pokvarjene lokomoti-
ve. Ali Vam je o tem kaj znanega?

»Mi smo se pogodili za dobre
lokomotive in naloga naših inženir-
jev v tozadevni prevzemalni komi-
siji je, da prevzamemo samo dobre lo-
komotive. Kolikor mi je znano, je 20
lokomotiv že prevzetih, ostale pre-
vzamemo v najkrajšem času. Loko-
motive so dobre seve v toliko, v ko-
likor pač morejo biti dobre v tej »do-
bi nadomestili«. To velja posebno za
one dele pri lokomotivah, ki bi morali
biti iz bakra.

Poleg posojenih 50 lokomotiv
kupili smo v Avstriji nekaj novih lo-
komotiv, mnogo orodja in drugega
železniškega materiala. Sklenili smo
z raznimi tovarnami povrh tega tudi
še pogodbe radi poprave lokomotiv,
vagonov, nabave rezervnih delov in
pogodbe za napravo mostov, ki so
potrebni v Srbiji. Na Češkem smo
stopili v dogovor s tovarnami »Ško-
da«, »Ringhoffer«, »Češko-Morav-
ska« i. dr. radi poprave vagonov in
lokomotiv, naprave rezervnih delov
in mostov. Nismo si pa mogli izpo-
soditi ali kupiti lokomotiv. Čehoslo-
vaška je morala namreč sama kupo-
vati lokomotive od Avstrije in jih
ima dovolj komaj za svoje potrebe.
Vse češke tovarne delajo sedaj inten-
zivno in izključno le za državo.
Uspeli smo vseeno v toliko, da nam
češka država odstopi nekoliko »pro-
storov« za popravilo lokomotiv. Na
vsem potovanju smo kupili toliko
orodja, da bomo opremili 7 želez-
ničnih delavnic, kar je za naše želez-
nice velikega pomena.

Na vprašanje našega poročeval-
ca, kako se bo vršilo plačevanje, je
sodrugi Kristan odgovoril: »Kar se ti-
če Avstrije, se plača vse v avstrijs-
kih kronah in v živilih v smislu
kompenzacijske pogodbe. Ceno živil
določijo naše trgovinsko ministrstvo.
Čehoslovaški se bo plačalo v njenih
kronah. V Pragi so sicer hoteli imeti
tudi živila, ali na to nismo mogli pri-
stati, ker se naša država itak že do-
govarja za dobavo češkega sladkor-
ja potom izmene za živila. Vsled mo-
je intervencije je dala čehoslovaška
vlada Avstriji na razpolago tudi oni
premog, katerega ta potrebuje za po-
pravo naših lokomotiv.

Rezultati v Nemčiji.

Nemška industrija.

»Tudi v Nemčiji smo skušali dobi-
ti na posodo lokomotive. Načelno se
je našim želiam tudi ugodilo: toda
število lokomotiv še ni določeno; o
tem se vodilo detailni dogovorji, ki
bodo v teh dneh končani. Od nem-
ških tovarn bomo dobili potrebno
orodje, ki se ga družod ne dobi. Reči
pa moram, da so cene v Nemčiji zelo
visoke.

Nemška industrija dela s polno
paro. Krupova tovarna, največja za
topove, je bila pred nekaj meseci

predelana v tovarno za lokomotive
in vagoni. V decembru je bila izgo-
tovljena prva lokomotiva. Sedaj pa
naredi vsak dan po eno lokomotivo
in 10 vagonov. Od 15. t. m. dalje pa
bodo baje izgotovili dnevno 10 loko-
motiv in 100 vagonov. Dosedanje
največje električno podjetje »A. E.
G.« je tudi izpremenjeno v tovarno
za lokomotive in vagoni. Izgotovi
po 5 lokomotiv in 50 vagon. dnevno.
Poleg teh dveh velikih industrijskih
podjetij obstoja še veliko število
manjših tovarn, ki izdelujejo želez-
niški material.

Povsod se dela!

Toliko o nemški industriji. Na-
glašam, da trpi ves svet radi nepo-
voljnega železniškega prometa. V-
sled tega povsod delajo na to, da
kolikor mogoče hitro vzpostavijo že-
lezniški promet, brez katerega ni go-
spodarskega življenja. To velja zla-
st za Čehoslovaško in Nemčijo,
kjer delajo vse tovarne izključno le
za državo oziroma za vzpostavitev
železniškega prometa.

Splošni vtisi.

H koncu pogovora je naš sotrud-
nik še vprašal, kak je bil sprejem na
Dunaju, v Pragi in Berlinu.

»Na Dunaju« je odgovoril sodr.
Kristan, »so me sprejeli zelo ljubez-
ljivo; tako kancler dr. Renner in vsi
drugi ministri, pri katerih sem imel
opravka. Pomagali so nam v vsa-
kem oziru, kar znači, da sedanja du-
najska vlada podela veliko važnost
na to, da bi živela v kar najboljših
odnošajih z našo državo. V Pragi
sem bil sprejet posebno pristrčno.
Predsednik republike Masaryk me
ni pozval samo na službeni sprejem,
nego sem bil dvakrat tudi njegov
gost. Govoril sem potem z ministrom
zunanjih zadev, Benešem in dobil
vtis, da čehoslovaška vlada iskreno
želi živeti z nami v najboljši politič-
ni in ekonomski zvezi.

Tudi v Berlinu sem bil prijazen
sprejet. Službeno sem sicer obiskal
samo ministra zunanjih zadev, pri-
vatno pa sem govoril tudi z mnogimi
političnimi osebnostmi. Po padcu ce-
sarja je zavel v Nemčiji povsem drug
veter. Nemci predvsem kar se tiče
naše države, močno obžalujejo, da je
nemška vojska napravila Srbiji toli-
ko strašnega gorja in zagotavljajo,
da nam hočejo z detanji dokazati, da
republikanska Nemčija ni istovetna z
bivšim cesarstvom absolutista Vi-
llema.

Tako razgovor z našim sodru-
gom. Klerikalni listi so pa pisali
»Minister Kristan se potepa po sve-
tu...« Sodbo o takem pisanju kleri-
kalnih svembračev prepuščamo našim
čitateljem samim, in sploh vsemu
razsodnemu slovenskemu ljudstvu.

LISTEK.

GLAD.

Spisal Knut Hamsun. — Poslovenil
Fran Albrecht.

(Dalie.)

Tik za tem pa so se vrata zopet odprla in
moja gospodinja je spet vstopila: ni mogla pri-
delj nego do hodnika, ko se je že spet obrnila.

»Predno pozabim — ne smete mi vzeti za
zlo, a jaz imam pač še nekaj dobiti od vas?« je
rekla. »Ali niste prišli včeraj pred tremi tedni?
Da, mislim, da je bilo tako. S tako veliko fami-
lijo se ni lahko preživljati in zategadelj ne mo-
rem imeti nikogar na upanje na stanovanju, za-
libog...«

Prekinil sem jo.

»Zdaj pišem ravno nek članek, o katerem
sem vam že prej pravil,« sem rekel, »in čim bo
gotov, prelmiete svoj denar. Čisto mirna ste
lahko.«

»Da, ampak če članek ne bo nikoli gotov.«
»Mislite? Ampak mogoče me obide že jutri
pravo razpoloženje, nemara že čez noč: nika-
kor ni nemogoče, da me ne obide čez noč in po-
tem je moj članek v dobrem četr ure gotov.

Vidite, z mojim delom stvar ni takšna kot z de-
lom drugih ljudi; jaz ne morem sesti k mizi in
napraviti čez dan izvesten del; jaz moram ča-
kati pravega trenutka. In nihče ne more vedeti
ne dneva ne ure, kdaj ga obide razpoloženje; to
mora iti svoj pot.

Moja gospodinja je odšla. Toda njeno za-
upanje vame je bilo sigurno zelo omajano.

Skočil sem kvišku in si ves obupan rval
lase, ko sem bil zopet sam. Ne, zame vzlic vse-
mu ni bilo rešitve, nobene, nobene rešitve!
Moji možgani so bili bankrotirali! Ali sem se bil
že res čisto poidiotil, da nisem mogel več pre-
računati niti cene malinega koščka zeliščnega
sira? Nisem li mar sredi vseh svojih naporov z
računom s solčno jasnostjo opazil, da je moja
gospodinja nosna? Priložnosti nisem imel, da bi
to zvedel, nihče mi ni povedal tega, tudi mi ni
kar tako palo na um, z lastnimi očmi sem bil
videl in takoj umel, vrh vsega še v tistem obup-
nem trenutku, ko sem sedel tam in računil s
šestnajstinami? Kako naj si to poljasnim?

Stopil sem k oknu in pogledal ven: razgled
je bil na Vogumandsgade. Dol na cestnem tlaku
se je igralo par otrok, beraško oblečenih otrok
v beraški ulici; semintja so se obmetavali med
seboj s prazno steklenico in so zraven na ves
glas kričali. Vozček s hišno opravo se je po-
časaj peljal mimo njih; to je morala biti družina,

ki so jo vrgli na cesto, ki je menjala streho iz-
ven običajnega časa za selitev. To mi je v hipu
prišlo na um. Na vozičku so ležale postelje in
oprava, črvice postelne deske in naslanjači,
rdečebavni stoli s tremi nogami, plahite, želez-
nina in jedilno orodje iz pločevine. Majhna de-
klica, čisto otrok še, sila grdo bitje z zmrzlim
noskom, je sedela vrh vozička in se trdno opri-
lemala s svojimi ubogimi, malimi posimljenimi ro-
kami, da bi ne padla na tla. Sedela je na kupu
strahovitih, mokrih posteljnikov, na katerih so
spali otroci, in je gledala na malčke pod sabo,
ki so se obmetavali s steklenico...

Vse to sem videl in brez truda zapopadel
vse, karkoli se je vršilo. Stojel tam pri oknu in
opazujoč, sem slisal tudi dekle svoje gospodi-
nje, ki je pela tik mene v kuhinji; poznal sem
napev, ki ga je pela: zato sem prislunil, ako
poje napak. In nato sem si dejal, da bi idioti
človek vsega tega ne mogel; hvalabogu, bil
sem prav tako pri zdravi pameti ko vsak drug
človek.

Zdajci sm zagledal, kako se je dve izmed
otrok pričakalo na cesti, dva majhna dečka;
enega sem poznal, bil je moje gospodinjine sin.
Odprl sem okno, da slišim, kaj si pravita drug
drugemu in takol se je nazogmil gruča otrok
pod mojim oknom in zro poželjivo kvišku. Česa
so pričakovali? Da bi jim vrgel kako stvar?

Posušene cvetlice, kosti, cigaretne odpadke ali
karkoli, kar bi glodali in s čemur bi se lahko
zabavali? Medtem se oba mala nasprotnika ni-
sta prenehala obdelavati drug drugega. Besede,
podobne velikim, mokrim pošastim, so se usi-
pale iz deških ust, strahovite psovke v govo-
rici vlačug, kletvice pomorščakov, ki sta se jih
bila naučila nemara doli na pristaniškem mo-
stišču. In oba sta tako živa pri tem prerekanju,
da niti ne opazita, kako prihitita moja gospodinja
k njima, da sliši, kaj se pravzaprav godi.

»Da,« je polajeval njen sin, »zgrabil me je
za vrat, da mi je sapa pošla!« S temi besedami
se je okrenil proti malemu zlikovcu, ki se je
zlobno režal vani in je zaklical ves kipeč od
srda: »Idi k vragu, ti kaldejski bik, ti! Takšen
pobalim se upa zgrabiti koga za vrat! Hudič me
vzemi, če te ne bom...«

In mati, ta noseča mati, ki je zavzela s svo-
jim telesom malone vso ozko ulico, je prišla
svojega desetletnega fanta za roko, hoteč, da
gre z njo, in rekla: »Št! Drži jezik za zobmi!
Prav pošteno znaš preklinjati, se mi zdi! Saj
gobeždaš, ko da si leto in dan procepel v bez-
nici! Marš, idi v hišo!«

»Ne, v hišo ne grem!«

»O, pač — kar hitro!«

»Ne, v hišo ne grem!«

(Dalie prih.)

Krajevna pol. organ, jugoslov. soc. dem. stranke za Slovenijo v Ljubljani.

Vabilo na veliki protest.shod

ki se vrši

v nedeljo, dne 8. februarja 1920 točno ob 10. uri dop.
na KREKOVEM TRGU pred Mestnim domom odnosno
v veliki dvorani „MESTNEGA DOMA“.

DNEVNI RED:

Proti nameravnemu krivičnemu volitnemu redu za občino in državo.

VSİ NA SHODI

Odbor.

Po shodu se vrši manifestacijski obhod po mestu do deželne vlade, kjer bo na shodu voljena deputacija predložila deželnemu predsedniku za hteve delavnega ljudstva glede nepotvrjene, splošne, enake, direktne in tajne volilne pravice v parlament, v pokrajinske, občinske in druge javne zastoje za moške in ženske od 20. leta starosti dalje na temelja najpravičnejšega proporca.

Dr. Francé Goršič:

Prvo leto našega pravosodstva.

(Dalje.)

IV. O skrbi za pravosodje.

Živo se spominjam, kako so me mlade sodnika dirnile grlate vzkličih pa prizivnih senatov v primerih, kadar sem imel zavest, da sem se potrudil in da sem z zadoščenjem mogel misliti na nelahko a lepo sodbo. Zgodilo se je včas, da je bila sodba višjih lahka a nelepna, a žnjo so poslali v roke gospoda sodnega predstojnika poseben dopis in me zatožili, da nisem priden. To da je najbolj primerno sredstvo, da se podkrepim veselje do dela. Takim dopisom vzdajajo evfemistično ime »opominje«, toda naziv »grale« bi se jim bolj prilagajal. Če naj grajam in druge učim, moram prvič sam več znati ko tisti, ki ga potlačim v vlogo učenca. Da to spoznam, zadoščalo dve tri sodbe s takimi primeri, ki niso z obrazci rešeni. In še potem bi ščedil z grajam. Ako bi pokarjal, bi koril le prepričan, da zgolj dobri stvari ustrezem. Ognji bi se pa tej reči, kadar bi čutil, da jo bo imel prvi sodnik za neblagohotno. Zlasti bi se ognil malenkostim. Ni prav, vtikati se v vsako stvar ter povsod in vedno učiti, da je to in ono po mojih mislih in drugi obliki bolj povoljno. Tretjič bi s taktom izbral obrate in izraze, s katerimi bi stvar oponesel, da bi bila kar s tem razpršena domneva, da ima izrek kako nestvarno primes. Po temle spoznaš referenta in predsednika, ali sta olikanca ali ne. Ne gre za to, kako ona dva debatirata, ampak za mnogo več, za to, da se odpravi stokrat prokleta navada, ki ubila podmladek, ker ne loči stremuha od lenuha, ker brizga curke na krivice in nekrivce, ker ponižuje mesto da bi dvigala, ker trka ob uradno oblastnost po pravilu: quos ego! To je v sodništvu proliran neotesanec z dežele. Včas je goreč, včas pa ne, zmerom da je smešen za kulturnega človeka.

Tudi zabaven ti postane, kadar s svojo vzgojslovno metodo dokaže, da sam ne ve, kaj dela. To je na primer takrat, kadar na te, ki po 12 ur na dan garaš, zaslišuje in sodišče vone rokavniče, puščice naperi, da tvoj zapisnik ni bil »po« zapisnikarju

podpisan. Že tole mu je bilo dosti, da te je počastil, oh, zatožil. Ti si si domišljal, da si napravil vedomelo pravice, a glej ga spaka, moment ti je vse pokazil, katerega nisi vpošteval, pozabljenost, mogoče le neokretnost fantiča ali dekliča, ki pri tebi piše. Predstojnika se sicer ni bati. Dober mož je, ki ti celo takrat, kadar ti kaj huišega očitalo, ferman predloži s stereotipnimi besedami: »Ne storite si nič iz tega!« Hudomušno se ti posmeja, češ, dobro preglejte ves akt in pridite po razpravah k meni. Prelistaš spise in greš k nemu. Zapisnikar ni podpisan. Kar te, to je. Kaj bi se izgovarjal! Pika sedi, drži. Pri kvalifikacijski komisiji gotovo poreklo, da tvoj izdelek niso brez hib. »Večkrat mu moramo dati opomniti.« A preden si ponudil svojo demisijsko, se ti tvoj sel spusti v smeh: »Kaj, ako bi midva senatu poslala opomnito, da mora biti zapisnik o njegovi obravnavi podpisan — »po« predsedniku?« ...

Ljubi bratec, ti gotovo misliš, da obrekujem. Poslušaj dobesedni »nos« z dne 20. decembra 1918, ki očita naslednje: »Izkaz za mesec avgust 1917, ni v redu. Postopanje o stvari Z 120/17 se je po zmislu § 90. k. p. r. ustavilo dne 20. aprila 1918. Ustavitev po imenovanju zakoniti določbi ni pravilna, ker gre za uvodno preiskavo. Postopanje je bilo torej ustaviti po § 109. k. p. r. Čeprav le poteklo že davno več ko pol leta od ustavitve, ta v izkazu še vedno ni vojsana. Predloženi izkaz le bil torej že osemkrat nepravilen, iz česar izhaja, da se pred predložbo ni nikdar pregledal. Po zmislu zadnjega odstavka razpisa pravosodnega ministrstva z dne 1. decembra 1874. št. 15.722, natisnjeneja v Manzovi izdali pri § 109. k. p. r. mora okrajno sodišče o takih slučajih poročati zbornemu sodišču. To se še danes ni zgodilo, čeprav so za take slučaje posebne tiskovine, obrazec šte. 100. Naroča se, da se sklep in izkaz po zmislu gornjih navodil takoj popravi, da se izvršitev sporoči sem-

ka! In da se predpisano poročilo na mudoma semkal pošlje.« — Za boga, se vprašaš, kaj se je bilo zgodilo? Postopanje so bili ustavili po napačnem paragrafu in to še v stari Avstriji. Dne 20. aprila 1918. Uhvatili so § 90. mesto §-a 109. Ta greh so bili storili, čeprav so za take primere posebne tiskovine, in niso ga popravili, čeprav le poteklo že davno več ko pol leta. Torej uzrkos. Izkaz le bil vsak mesec nepravilen, od meseca aprila do decembra 1918 osemkrat nepravilen. Jaz pa pravim, da bi bila grozna okvarba pravosodstva, če bi bil še naprej nepravilen ostal. Poidite se solit s svojim cmo-kavzarskim tonom!

Se en primer. Ta je z dne 11. marca 1919. Glas se: »1. Kolki se niso razvredili po zmislu § 12. ministrske navedbe z dne 21. decembra 1915 drž. zak. št. 380. — 2. Pristojbina za razpravni zapisnik pod zap. št. 10 znaša po zmislu opomnje 1 K tarifni točki 32 novele o sodnih pristojbinah 2 K ne pa le 1 K; naknadno izterlati, evetualno postopati po zmislu § 13. ministrske navedbe z dne 21. decembra 1915 drž. zak. št. 380. — 3. Glasom razpravnega zapisnika pod zap. št. 10 se je prečitelo pričevanje priče T. P., čeprav niso bili dani predpogoji § 252. k. p. r. — 4. Glasom ravnokar imenovanega zapisnika ni prišla k razpravi niti nobena zasebna obtožitelica niti njen zastopnik. Po zmislu zakonitih določb (§ 46. oziroma § 259. k. p. r.) torej ni bilo razpravljati. Glava imenovanega zapisnika pač najbrže ne bo pravilna. — 5. Gre za zasebno obtožbo. In vendar je javni obtožitelj, ki na glasom glave oznamenega zapisnika niti ni bil prisoten, stavl končni predlog. — 6. Navzlic določbi prvega odstavka § 80. ministrske navedbe z dne 21. decembra 1915 drž. zak. št. 380 ni v večkrat imenovanem zapisniku ugotovljeno, koliko časa je trajala razprava. — 7. Obtoženka se glasom lastnega podpisa zove M. ... skoro dosledno pa se je njeno ime napačno pisalo N. ... — Ni da bi govoril o tem pikolovstvu in dlakocestvu. Nemci pravilo takemu, da streljalo s topovi na vrabce. Opozoriti moram pa na nedostojnost točk 4. in 5. V »glavi« zapisnika zapisnikar ni bil zapisal imen zasebnih obtožitelj in odvetnika, na koncu pa le, ker je bil novinec, zapisal, da javni obtožitelj predlaga »uporabo zakona«. Učiti sodnika, da bi moral ustaviti postopanje (§ 46.) ali pa oprostiti obdolženca (§ 529. št. 2 k. p. r.), ker zasebnega obtožitelja ni bilo na razpravo, se pravi tako norčevati, kakor niti pisarniški pomočniki med seboj šal ne zbijalo. To je naravost nedostojen ton. »Glava imenovanega zapisnika pač najbrže ne bo pravilna« in antiteza: »In vendar je javni obtožitelj, ki pa glasom glave oznamenega zapisnika niti ni bil prisoten, stavl končni predlog«, ta dva razpredena očitka očituleta dovolj, do kam smo se vzgredili. Po nedostojnih dovtipih spoznaš šestokrat brzo, kdo le, ki imaš z njim opraviti.

V stari Avstriji se je nekoč nekaj primerilo, ki ni bilo niti senca zofističnega zavijanja. Nekdo, ki se ga je tikalo, je ves svoj žalč izlil v tale stavek: Tales iudices in Hungaria Stuhlrichter nominantur. (Dalje prih.)

Pristopajte k izobraževalni organizaciji »Svoboda«.

Politično — socijološko vprašanje.

Pred stoletjem so na dunajskem kongresu ustvarili Metternichovi krojači prenovljeni Evropi nov kostim. Kmalu pa so se izkazale velike hibe in potrebne zaplate so stale življenje mnogotisoč mladih ljudi. Po stoletju je zahtevala Evropa od svojih jerofov zopet nov kostim ali i topot so ga ustvarili nepoklicani šušmarji. Baš italijanski rokav prikazuje ogromne napake.

Vesela Italija se boji mlade države, že v prvih začetkih in zahteva najlepše njene pokrajine zaradi strateških mej. Ste-li videli kje večji politično-vojaški nonsens?

Polotok Italija, ki nima sredstev, da v enem stoletju izvrši najnujnejše poplave v lastnih preštevilnih pristaniščih, posega po edinem boljšem pristanišču svojega majhnega sosedu. Je-li kje gorostasnejši gospodarski nonsens?

Humanistična Italija zaslužuje milijon kulturnih Slovanov, ki se ne želijo pogrezati v italijanskem imperijalizmu. Ni-li to urnebesni kulturni nonsens?

Dunajska mirovna pogodba se je sklicevala na Boga in citirala sveto pismo.

Pariška konferenca se sklicuje na pravico narodne samoodločbe in citira Wilsona.

Je-li v tej formalni razliki ves napredek najprosvetljenejšega stoletja? P. P.

Pogajanja z opozicijo.

LDU. Belgrad, 31. Danes dopoldne je opozicija izročila predsedniku parlamenta Pavloviču pismo, v katerem veli med drugim, da opozicija ne misli odlašati z odgovorom vladi. Ker pa so vprašanja, na katera mora opozicija odgovoriti, zelo važna, je treba, da se opozicija o teh vprašanjih posveta. Predsednik Pavlovič je danes dopoldne izročil to pismo ministrskemu predsedniku Davidoviču. Danes popoldne je opozicija imela sejo, na kateri je razpravljala o definitivnem odgovoru vladi. Izgleda, da je bila ta seja brezuspešna in da bo odgovor opozicije v glavnem zahteval, da se skliče parlament. Kakor kaže, ne bo prišlo do sporazuma med vlado in opozicijo. V krogih opozicije sta dva mišljenja glede sporazuma z vlado. V radikalni stranki je večina s Protičem na čelu manj pomirljiva vendar pa popustljiva, ker noče g. Protič izgovarjati nikakih notranjih diferenc v opoziciji. V Narodnem klubu sta istotako dve grupe. Prva grupa pod vodstvom dr. Drinkoviča je pomirljiva, a druga pod vodstvom dr. Lorkoviča je manj pomirljiva. Grupa dr. Korošca je pa za sporazum z vlado.

LDU. Belgrad, 31. Včeraj so se zopet pričeli pregovori med Demokrasko zajednico in šefopozicijskega bloka. Obe stranki imata mato nade, da bo prišlo do sporazuma. Predsednik parlamenta Pavlovič je posetil g. Protiča in konferiral z njim o odgovoru na zadnje pismo ministrskega predsednika Davidoviča. G. Protič je izjavil, da bo mogel dati odgovor šele po povratku predsednikov jugoslovanskega in Narodnega kluba v Belgrad. Včeraj popoldne sta došla v Belgrad dr. Lorkovič in dr. Drinkovič, ki sta posetila g. Protiča. Danes se pričakuje dr. Korošca. Izgleda, da bo Narodni klub za-

hteval, da se takoj skliče parlament zaradi jadranskega vprašanja. Narodni klub stoji na stališču, da mora biti ustavni odbor izvoljen po inicijativi parlamenta, a ne z odlokom vlade.

Vila jugoslovanskega odklonilnega odgovora v Parizu.

LDU. Washington, 31. (DunkU. — Brezlično.) Kakor doznava »New-York Sun« iz Pariza, je dejstvo, da je Jugoslavila odklonila predloge zavveznikov glede jadranskega vprašanja, napravilo v pariških krogih vtis, da Jugoslovani z gotovostjo računajo na ameriško finančno in gospodarsko pomoč, kakor tudi na podporo svojih zahtev od strani Zedinjenih držav.

LJENIN O DELOVNIH ARMADAH.

LDU. Moskva, 31. (DunkU. — Brezlično.) Pri tretjem kongresu narodno-gospodarskih svetov je razpravljali Lenin o ustanovitvi delovnih armad, ki po njegovi izjavi najboljše odgovarjajo potrebam onega časa, ko je prenehala vojna in se pripravlja mir. Vojni čas sicer še ni popolnoma potekel, le del, vendar se more vojna smatrati za končano in se more pričeti z mirovnim delom, ker je sovietska Rusija po dveletni borbi ostala zmagovita. Ves delovni aparat se naslanja na potrebe mira, iz tega so nastale delovne armade, ki dajejo možnost, da se vsi napori osredotočijo na eno točko, namreč na zbiranje žita in njega prevajanje v središče države. Vsa druga vprašanja morajo te naloge pustiti prednost. Omenjeno delo se mora nemudoma pričeti z vso delovno močjo več milijonov ljudi. V tem obstoji novi boj, ki pričinja šele sedaj.

Požar na bivšem dunajskem dvoru.

LDU. Dunaj, 31. (ČTU.) Snoči je nastal na dvoru požar, ki le napravil precejšnjo škodo. Oženi le pravčasno zapazila straža angleške reparacijske komisije. Nastal je v sobah navedene komisije, ki se nahajalo v teopoldinskem traktu dvora in v katerih je svoičas stanoval nadvojvoda Franc Karel, oče cesarja Karla Jožefa. Soba, v kateri je začelo goreti, je bila sedaj čakalnica reparacijske komisije. Pod to sobo se nahajalo prostori ceremonijskega apartemanta. V njej se nahajala peč, katero so vedno kurili. Blizu peči je snoči okoli ene ure angleška straža zapazila, da je naenkrat švignil plamen iz tal. Obvestila je takoj požarno brambo in dvorno osobie, ki je takoj odstranila dragocene mobilie in umetniške predmete. Ogašenje je trajalo vso noč in šele ob polju šestih zjutraj le odšla požarna bramba. Požar ni uničil nobenih mobilij in nobenih umetnin. Požar je nastal, ker so peč neprestano kurili. Peči pa v reprezentacijskih prostorih niso tako zidane, da bi se smelo v njih vedno kuriti.

ŠOVINISTIČNO RAZPOLOŽENJE V ITALIJI.

LDU. Berlin, 31. (DunkU.) »Deutsche Allgemeine Zeitung« poroča iz Londona: Snoči je imel italijanski ministrski predsednik Nitti pogovor s francoskim poslanikom Barrerom. Nato se je vršila sela ministrskega sveta, kjer se je razpravljalo zlasti o jadranskem vprašanju. Kakor poročajo listi, je italijanska vlada glede spora z Jugoslovani zelo optimistična in trdno preverjena, da bo Jugoslavila odnehala. Italijanska vlada je pa tudi odločena, da se ne spušča v

Dr. Jos. C. Oblak:

Krpanova kobila.

(Dalje.)

Toda o Cankarju te napisal dr. Tavčar pri tem take. — naj mi oprosti ta izraz — gorostasne trditve, da radi svojega kulturnega naziranja ne morem istih preiti, če že ne iz piletete do pokojnega Cankarja in še posebej zato ne, ker le bil dr. Tavčarju ravno moj skromni članek povod, da lih te napisal — brez slabega namena, morda nehotne vsled bujne svoje fantazije in vehementne narave. — morda nekaj, kar mu je že dolgo ležalo na duši ...

Ako bi se hotel spuščati za dr. Tavčarjem na polje pretravanja — bi ravno tako lahko trdil, da te dr. Tavčar imenom neke »klike«, ki noče pripoznati Cankarja, sfizilirati vse tiste, katerim pomenja Cankarjeva »stilistika« — (ti moj lubi bog, dr. Tavčar vidi v Cankarju samo najboljšega stilista!) — višek umetnosti, tista smer, katere nadodličnejši zastopnik je on, in zlasti romantične stvari kakor so »Mrtva srca« ali pa tudi »V Zali« — pa ne ... duševno sfizilirati tisto »kliko«, kateri le spo-

min na največjega slovenskega literata čist in svetel kakor kristal — brez vse sopare in megle — kateri je sveto ime, zapisano na enem tistih belih lističev v blato teptane krizanteme siromaka, ki le pa ostala po Cankarju in samo po nem vsled njegove zmogovalne duševne sile — brez vsake pomoči kakerega »diktatorstva« in tudi dr. Tavčarjeve — zbog enega samega velikega orepričanja in vere v lepoto in resnico — bogastvo bogatega ...

Sicer pa se veselim, da se je danes, »ko vse hodi po glavah«, ko se vse peha za materialnim blagom, ko se ves idealizem in vse rodoljubje potapla v blatu nagnusnejšega egoizma, ko vse pleše okoli zlatega teleta — (celo dr. Tavčarju se kar nehoti vsili primera o kroni in šterlingu) — tega nalkarakterističnega znaka današnjega časa, — — — da se je, torej v teh časih sploh še mogla razviti in to celo v slovenskem političnem dnevniku kulturna debata, ki se tiče vrednejšega in resnejšega predmeta in se vzdiguje nad nivo našega žalostnega vsakdanjega življenja. Zato bi morali biti prav za prav dr. Tavčarju hvaležni.

Gotovo sva si z g. dr. Tavčarjem edina v tem, kar le že naš neupogljiv in duhoviti Levstik v polemiki z enim od »noviške gospode« (Petrom Hlincigerjem), ki tudi ni priznavala niti — Levstika — niti Prešerna, zapisal koncem svoje kritike l. 1887/8. vsekakor v nekem jezikoslovnem boju: »Čemu se bojimo kritike, ki ji vendar ne odidemo? Zadel nas bo gotovo, če danes ne, morda jutri ... Vsak človek ima prost jezik, da pošteno pove, kar misli o poštenih rečeh; vsakemu bodi med nami prosto še pero, da tudi pošteno piše, kar in kakor hoče v poštenih rečeh! To je sodnikova skrb, da ne zatrobi kake neumnice, ker bi se mu potem krohotaje smejal, kdor bi ga slišal: tisti pa, kogar je napak sodil, vem, da bi ga za vselej k pokolu posadil. Kdor Slovcem dobro hoče, naj z mano reče: »Bog živi kritiko!« — Zlate besede! Tem bi še pristavila: Bog živi svobodno besedo na polju kulture, lepote in okusa! Razlika je pri tem samo ta, da moja malenkost v resnici ni nikomur kratila le svobode, — dr. Tavčar pa jo le — z zavrnitvijo molega spisa in ne v zadnji vrsti z apodiktično podčrtanim »koncem« svojega v enem oziru do-

sti boli — če že hočemo rabiti ta izraz — diktatorskega odgovora.

Živela svoboda. Rudi mene pa si naj izpiše v »Sloveskem Narodu« makar Luigi Calco celo svojo literarno dušo brez vsake kritike. — ali potem naj bi bil dr. Tavčar priobčil tudi moj članek! Sai s tem še ni rečeno, da bi se z njim identificiral, in lahko bi bil nanj svobodno odgovoril v svojem listu, a z večjo pravico bi potem pisal proti diktaturi v literaturi, čeprav le v resnici ni! Sai sem menda tudi ne identificira z vsem! podlistki »Slovenskega Naroda« neke posebne brezbarvne in plitve struke, ki lih včasih z angelsko potrebnostjo prenaša čitajočo občinstvo ...

Dr. Tavčarja je razvnela najbolj teza, da je Cankar poleg Prešerna, ali za Prešernom največji slovenski literat. Ako bi dr. Tavčar ne bil drugega pobit kakor to trditev, bi mogel vpoštevati njegov podčrtani konec. Niti njegove očitno krive trditve, da sem postavil tezo, da je Cankar za nas »nekak drugi Prešeren«, ne bi pobital, ker le zmota in nesporazumljenje čisto očitno. Prešeren in Cankar sta tako samosvoji.

skoro bi rekel nasprotujoči si individualnosti v naši literaturi, da jih sploh ni mogoče primerjati po — zanru in struji. Vsak po svoje sta kulturni veličini in granitna melnika zgodovini naše kulture, sai le Prešeren naš prvi pesnik-umetnik, Cankar pa predvsem umetnik-prozaist! Ako pa sem torej trdil, da se porodi nekako vsakih 50 let en tak velik mož, in da le Cankar za ali »polec Prešerna največji« in še pristavila: Kaj treba Cankarju primerjanja in tehtanja, nisem trdil tega, kar izvoli trditi dr. Tavčar. A to bi bila malenkost.

Toda dr. Tavčar se čuti tudi radi tega duševno sfizilirane, ker sem trdil, da se je Cankar dvignil nad nivo svojega časa, vsled česar ga bodo splošno priznavale in — razumele šele prihodnje generacije, in se čuti zato proglasenim za neumnega — prosim, to je njegov izraz. — Tavčar pravi: prepustimo to sodbo bodočnosti! Toda njegovi trditvi, da je končna in nezmotljiva ocena Cankarjevih del danes — ne mogoča, si usojam ugovarjati, še posebej glede — »Podob iz sanj«.

(Dalje prih.)

nobene pogovore več. V tem lo pod-
pira vse javno mnenje. Italijanske
nacionalistične zveze bodo prihod-
ne dni priredile v Rimu veliko man-
ifestacijo, pri kateri bodo zahtevale
izvedbo londonskega dogovora.

Avstrilske voine ladie so nenorabne.

LDU, London, 30. (ČTU.) Avstro-
ogrška vojna ladja, ki je bila izročena
Franciji, se je potopila na potu iz
Kotora v Brindisi. Trdi se, da so vse
avstro-ogrške voine ladie, ki se mo-
rale izročiti, poškodovane, da bi se
ne mogle uporabiti.

Pozoli za potovanje preko Salzbur-
ške v Nemčijo.

LDU, Belgrad, 31. Presbrijo mini-
strstva za zunanje posle priobčile
uradno: Deželna vlada v Salzburgu
naznanja, da delavci, ki potujejo v
Nemčijo, ne morejo prestopiti meje
ako niso izpolnili nastopnih pogojev:
1. Imeti morajo poleg vizuma avstrijskega
zastopnika tudi vizum nemškega
zastopnika (urad za potne li-
ste). 2. Dobiti morajo od politične
oblasti onega kraja, kamor žele po-
tovati, potrdilo, da prihodu njih sa-
mih ali članov njih družin ni ovire.
3. Nahajati si morajo potrdilo delo-
dalca, da so sprejeti v delo, oziro-
ma da bodo sprejeti. 4. Potni list ne
sme biti starejši od leta dni.

Ustrelitev Funcka.

LDU, Pariz, 1. (DunkU.) Jutri
zjutraj bo v Vimeuxu ustreljen
bivši pehotni častnik avstro-ogrške
vojske Norbert Funck. Funck je bil
leta 1918, obsojen od vojnega sodi-
šča na smrt. Obtožen je bil, da je z
napačnimi listinami vstopil kot An-
glež v pariško banko in da je v zvezi
s šefom nemške proizvodne družbe,
baronom Rolandom volunil za Nemčijo.
Daial je zlasti pri obstro-
ljevanju Pariza z dalekosežnimi to-
povi Nemcem zadatke.

Čehoslovaški zastopniki v tujem-
stvu.

LDU, Praga, 29. (ČTU.) Kakor
javlja »Česke Slovo«, bodo imeno-
vani za čehoslovaške polnomočne
ministre v Parizu dr. Osusk, v To-
kiu Pergler, v Rimu dr. Kvbal, pri
Vatikanu dr. Krofta, v Londonu dr.
Veverka, v Južni Ameriki Havlasa, v
Veravi ali Haagu profesor Maxa, v
Kodantu Plesinger-Božinov in v So-
fiji Kines-lizerskv.

Novice.

— Oddetek za upravljanje so-
vražne imovine, ki je bil dosedaj pod-
rejen ministrstvu za trgovino, pre-
ide s 1. februarjem v področje mini-
strstva za pravosodje.

— Prosvetni tečaj v Sarajevu.
Sredi februarja bo akademsko pro-
svetno društvo »Martič« v Sarajevu
otvorilo prosvetni tečaj za delegate
omladinskih društev. Ta tečaj ima
svrhu, pobiti analfabetizem in da
se mladini, ki je doživela ljudsko šo-
lo, dajo strokovno ekonomska navo-
dila.

— Za Intendanta sarajevskega
gledališča je imenovan g. Milan Ko-
rolija, mlajši književnik iz Dalmacije.

— Privilegirana emisliška narod-
na banka SHS bo skoro otvorila po-
družnico v Splitu. Podružnica bo
prevzela zgradbo, pohištvo in druge
premičnine bivše Avstro-ogrške
banke v Splitu.

— Dve novi pravniški fakulteti.
Po naredbi ministra za prosveto se
otvorita te dni v Skoplju in Subotici
pravniški fakulteti (akademiji).

— Znanje angleščine v Ameriki
prislileno. Ameriški senat je sprejel
zakonsko predlogo, ki obvezuje vse
prisiljene med 16. in 46. letom, ki
ne obvladajo angleščine, da posveto
najmanj 200 šolskih ur na leto učni-
mu angleškega jezika. Stroški za iz-
vedbo te nastave bodo znašali prvo
leto šest in pol milijona dolarjev.

— Telo umrlega slikarja Celesti-
na Medovića bodo prenesli v Kuno v
Dalmaciji in pokopali v cerkvi, ki
jo je pokojni slikar okrasil s svojimi
slikami. Za pogreb se vršijo velike
priprave. Stroške pokopa je prevze-
la pokrajinska vlada.

— Draginja na Dunaju. Dne 29.
t. m. se je na Dunaju zopet podražilo
meso. Kilogram stane sedaj po ka-
kovosti od 98 do 124 kron.

— Zmaga orožja... Iz New Yorka
poročajo, da nameravajo Ameri-
čani postaviti velik spomenik iz
kamna ob Marni, ki naj bi bil trafen
spomin na zmago francoskega orož-
ja ob tej reki leta 1914. Troški so
preračunjeni na 250.000 dolarjev in
se bodo nabirali prostovoljno. Zna-
ga orožja ni zmaga misli. To naj bi
bil drugi spomenik pri Lipskem...

Mariborske novice.

Volitve in kompromis. »Sloven-
ski Narod«, ta opravljiva tetka, je
postal silno nervozen. Delo sociali-
stov mu draži živce prav tako kot
tukašnim političarjem. Priporočuje
namreč o »kompromisu« socialistov
z Nemci. Ker pa je »Narodov« dopis-
nik slabo informiran, polajmo stvar
mi. Pod predsedstvom vladnega ko-
misarja gosp. dr. Pfeifferja je sklenila
liberalna stranka kompromis z nem-
škimi nacionalci, in sicer v posveto-
valnici mestnega magistrata. Zedi-
nili so se, da bodo kandidirali pod
naslovom »Wirtschaftspartei«. Za
vodilo nemške kompromisne liste je
postavljen stavbni mojster Glasser,
slovenske liste pa trgovec Weixel.
Toliko v polasnilo. Če pa hočejo de-
mokratizirati lažjo prikriti to svoje de-
lo, bomo o tem podali še več intere-
santnejšega materiala o liberalno-
nemškem kompromisu. Razumemo se
menda? Kar se tiče volajstva in huj-
skanja pripominjamo, da je to za nas
prav nepotrebno, med tem ko se li-
beralna stranka spušča celo v de-
nunciantstvo.

Revolucija v Mariboru. Triperes-
na detelja: Jarh - Roglič - Johann
Skerjanc, je zopet za blaznjo boja-
tejša. Ko so delavci v železniški de-
lavnici postavili dva zvezarja, ki sta
nadlegovala naše delavstvo s svoji
mili izzivanja, za par minut na hlad-
ni zrak pred barake, je ta detelja po-
slala krvavo poročilo v »Jugoslavijo-
«, kjer — naštevajo ranence! Po-
klicali so — artiljerijo, volajstvo, po-
licejo, in Johann Skerjanc, ta jugoslo-
vaski Hindenburg, je napravil — na-
skok. Prišel je brž nek častnik, ki
na lezo odšel, ko je spoznal, da
so ga potegnili. Telefoni so ropotali,
pošta je bila oblegana, da je moral
stopiti v akcijo reševalni avtomobil.
In glej! Ta natančno preračunana re-
volucija se je v zadnjem trenutku
izjalovila. — To je že druga velika
zastava naših tunakov Jarh-Roglič-
Johann Skerjanc. Ali ni res nikogar,
ki bi te gospode vsaj malo naučil?

Javna straža v Mariboru je zelo
slabo obveščena. Zeleti bi bilo, da ven-
dar že enkrat dobi dostojne gorke
obleke, kot se je zgodilo to v Zagre-
bu, da ji ne bo treba zmrzovati. Ali
so v Ljubljani na nje pozabili?

Peki so prenehali peči beli kruh,
ker se je cena beli moki podražila na
11 K za kilogram. — Čimdalje lepši
čas se nam obetalo!...

Železniška preiskovalna komisija
je svoje delo v Mariboru opravila. Iz-
kazalo se je, da so Zvezarji tisti lu-
dje, ki vedno in povsod provocirajo
naše delavstvo, po meščanskih listih
pa kriče o rdečem terorju, da se člo-
veku lasje leže. Vsa nizkotnost te la-
zisocialne kliše se zrcali na v tem
brezglavem kričanju. No, ljudstvo in
vsi nametni ljudje jih poznajo...

Krščansko-socialna stranka je
imela v Mariboru protestni shod pro-
ti terorju »svojih bratcev na Ogr-
skem« — pardon — proti nam. Od
resnosti do smešnosti je pač samo en
korak, zato se stramoletje tega celo
vodilni ljudje SLS v Mariboru, ki se
puste na ta način potegniti od proslu-
lih Zvezarjev.

Dnevne vesti.

Klerikalna kultura in resnicoljubnost.

Glavni almanah slovenske kleri-
kalne kulture »Večerna posoda« je v
zadnjem času mnogo čveknil o sodr.
Kristanu, ki je baje potoval na Dunaj
z edinim namenom, da organizira
trajen uvoz nemških delavcev v Ju-
goslavijo. In to seveda zopet z edi-
nim namenom, da s pomočjo 40.000
in toliko nemških delavcev pospeši
germanizacijo naše države! To je bi-
lo namreč resno pisano in mišleno in
nobeneza dvoma ni, da so tem ves-
tem verjeli tudi klerikalni žurnalisti-
čni svedrači. Sal si drugače ne mo-
remo misliti, da bi uredniki sloven-
skega krščansko-katoliškega večer-
nega kulturnega glasila zavestno la-
gali dan za dnem v tako ogromnem
obsegu. Bedisi tako ali tako, dejstvo
je pač, da so te dni vsi slovenski li-
sti, tudi klerikalni, obilavili dementi
nemško-avstrijskega ministra sodr.
Hanuscha, da se nemških delavcev
ne bo pošiljalo v Jugoslavijo, ker jih
sami potrebujemo, in da so torej vse
tozadevne vesti zlagane! Kaj poret
sedaj »Večerna posoda«? Ali bo svo-
je laži preklekala, ali pa bo za svoje
resnično in plemenito žurnalistično
delo tirjalo knezoškofov blagoslov?

Poljudje.

»Slovenski Narod« piše z ozirom
na pomožno akcijo v korist revne
dece v Nemški Avstriji, ki so jo naše
organizacije podvzele, da gre v tem
slučaju najbrže za volilni maneuver.

Liberalna stranka je tako vajena de-
lati vse zgolj v volilne svrhe, da si
»Sl. Narod« že ne more več raztol-
mačiti drugače nobene stvari. V naj-
skrajnejšem slučaju nam sicer kon-
cedira, da če delamo to zgolj iz člo-
vekoliubnih nagibov, moramo biti že
na dijudie. Kajna. Kako naj bi se
drugače za stvar zanimal, če ne gre
niti za navadni volilni maneuver. In
glej: Za usodo dunalskih otrok so se
še pred nami zanimali ljudje iz cele
Evrope, v Italijo sami jih še šlo na ti-
soče in tisoče. Ali so igrali tu volilni
momenti glavno vlogo? Ali pa gre
tudi v tem slučaju za same na dijudie?
Na vsak način ne gre za ljudi
slovenske liberalne mentalitete. Ti
niso bili in ne bodo nikoli nadljudje,
ti ostanejo, kar so bili vedno: pol-
ljudje, ki licitirajo svojo strankar-
sko in duševno mizerijo tudi sprčo
nedolžne stradalajoče dece...

Uprava cest in mostov. Predsed-
ništvo deželne vlade za Slovenijo
sporoča: Ker so nastali dvomi, kate-
remu oddelku deželne vlade pripa-
dajo cestne stvari, se daje na znanje,
da so vse zakonodajne, upravne
(upravnopravne in tehniške) stvari
in tehniške stvari cestarstva in grad-
nje mostov prišle od bivših deželnih
odborov, od bivših avstrijskih na-
metništev in deželnih vlad in od
bivšega avstrijskega ministrstva za
javna dela na poverjenost za javna
dela, izzete od pristojnosti tega po-
verjenišva so le naslednje stvari: 1.
cestna policija, ki pripada deloma ko-
ravnostna policija poverjeništvu za
notranje zadeve deloma v zmislu
točke III, štev. 3, odst. 2, navedbe o
prehodni upravi v ozemlju Narodne
vlade SHS v Ljubljani, z dne 14. no-
vembra 1918, štev. III, Ur. L, okraj-
nim političnim oblastvom (naredbe o
pritožbah zoper krašno - policijske
naredbe in odredbe občinskega od-
bora oziroma županstva, ki so slične
kakor že izšla leta 1875, na Štaer-
skem prešle tudi v ostali Sloveniji
od deželnih odborov na okrajna po-
lična oblastva: 2. one cestne stvari,
ki so preje pripadale bivšemu avstrijs-
skemu železniškemu ministrstvu: 3.
železniški mostovi in mostovi po-
morske urrave. Tehnična preizkuš-
nja motorskih vozil in preizkuševanje
voznikov za ista nista izvzeta od
pristojnosti poverjenišva za javna
dela. — (LDU.)

Razglas. Okrajno glavarstvo v
Ljubljani ima pri Janezu Selan, po-
sestniku v Dobrunjah št. 45 pod zapo-
ro 400 sodov kislega zela. Ker se je
bati, da bi se pokvarilo, preda se to
zelo potom županstva obč. Dobru-
nje na javni dražbi na licu mesta dne
7. februarja 1920 ob 9. uri dopoldne.
Vabijo se k dražbi vsi zainteresirani,
posebno aprovizacije. Blago se lahko
ogleda pred začetkom dražbe. —
Vladni svetnik: Lasič I. r.

Polovična vožnja na železnica.
Dobrobrdih in poštinih vozovih je do-
voljena glasom ministrskega sklepa
vsem delavcem, ki potujejo v svrhu
prevzeta nakazaneza dela. Toza-
devne »Nakaznice« in »Legitimacije«
(ki morajo biti opremljene s sliko) iz-
dajalo od 1. februarja 1920 dalje po-
družnice »Državne posredovalnice
za delo« po 50 vinarjev.

G. predsednik deželne vlade dr.
Zerjav ta teden radi množestvenih
poslov ne bo sprejemal strank. Kdor
ima kako nužno željo v stvareh, za
katere je pristojen deželni predse-
dnik, se naproša, naj svojo željo
skratko utemeljivito pismeno sporoči
na osebni naslov predsednika dežel-
ne vlade.

Člani članice »Društva zaseb-
nega uradništva Slovenije«, ki so se
svoletasno priglasili za celoto doba-
vo blaga proti takojšnemu plačilu,
naj se nemudoma zglašajo v društveni
pisarni Gosposvetska cesta štev. 12.
II. nadstropje, kjer dobe tozadevne
izkaznice.

Ponarejeni žetli. »Jadranska ban-
ka« v Ljubljani nam poroča: Kakor
smo izvedeli iz zanesljivega vira,
kurziralo na Dunaju jugoslovanski,
tisočskronski bankovci, markirani z
žigom: »Jadranska banka, Ljubla-
na« v eni vrstici. Dovoljmo si opo-
zarjati javnost na delstvo, da so ban-
kovci s tem žigom brezdvomno fal-
zifikati, ker je uporabljala naša ban-
ka pri žigosanju izključno žige z be-
sedilom »Jadranska banka — po-
družnica Ljubljana« in sicer, kakor
oddeljeno, v dveh vrsticah.

Kultura.

»Svoboda«, literarni delavski me-
sečnik in glasilo delavskega izobra-
ževalnega društva, je izšla za zadnje
tri mesece m. l. z naslednjo zelo bo-
gato in pestro vsebino: Vera Kesler-
Albrchtova: Mati toži. — Franjo
Roš: Uporniki. — Marko Studenč-

Moj znanec. — Franjo Roš: Naši
mladosti (Spomini padlih). — Mak-
sim Gorki: Pravilice resničnosti. —
Dr. K. Dobida: Poglavlje v naši umet-
nosti. — Ivan Albrecht: Ulici. — Fr.
Roš: Pariz. — Reza Stenovic: Iz-
obraževalno delo in ntega pomen za
proletariat. — on: Husitske vojske.
— C. K.: Ernest Haeckel. — R. Pe-
terlin-Petruska: Iz zbirke: »Pesmi
Matije Gubca«. — Verusovič: De-
lavske telovadne jednote na Češko-
slovaškem in pri nas. — Pregled:
on: Simon Jenko. — A. Sič: O slo-
venskih narodnih nošah. — K. C.:
Francisco Ferrer. — Pozabljeni ob-
letnica. — Besede, ki jih je malokdaj
slišali... — on: Andrew Carne-
gie. — Društveni vestnik »Svobo-
de«: Ptul. Zagorje. Iz Spodnje Šiške.
Strnišče pri Ptulu. Ljubljana.

F. M. Dostoevski: Bele noči.
Mali tunak. Preložil dr. Vlado Borš-
nik. Knjiga obsega 132 strani in stane
broš. K 10.—, vezana pa K 12.—. Ta
snopič »Narodne knjižnice« prinaša
v dovršenem prevodu Dostoevske-
ga sentimentalni roman »Bele noči«
in novelo »Mali tunak«. Prvo delo je
ljubka povest o sanjarju in nesrečni
deklici, zgodba dveh src, ki iščeta
utehe drugo pri drugem v svoji osa-
melosti, zapuščenosti in nesreči.
»Mali tunak« je prelestna psihološka
slika iz one otroške dobe, ko začne
zoreti v človeku nezvestno spozna-
nje samega sebe, ko se začne pora-
tati spolni nagon s svojimi duševnimi
boji. — Prelazatelj je dodal prevodu
življenepis Dostoevskega in literar-
no skico o slovenskih prevodih nje-
govih del.

Iz stranke.

Sodrugom in sodružicam iz Viš-
Glince se naznanja, da se bo vršil di-
skusijski večer v sredo, dne 4. t. m.
ob 7. uri zvečer v salonu gosp. Kra-
marja. Prosi se, da se udeležite v
čim največjem številu. — Odbor.

Viš-Glince. Vse odbornike kra-
jevne politične organizacije se vabi
na sejo, ki se bo vršila v sredo, dne
4. t. m. po diskusiji v salonu g. Kra-
marja na Glincah.

Rudariem v Zagorju. V sredo,
dne 4. ebruarja se počelo obdrža-
vati večerne diskusije, in sicer: vsa-
ko sredo ob 5. uri popoldne za ru-
darje na Toplicah v rudniški restav-
raciji, za rudarje v Bisovcu vsak pe-
tek ob 5. uri popoldne v prostorih
gostilne Iv. Grčar v Bisovcu. Dolž-
nost vseh sodrugov in sodružic je
točna in polnoštevilna udeležba! —
Tajništvo Unije slov. rudarjev v Za-
gorju.

Prireditve.

Redni občni zbor športnega kluba
»Itrija« se vrši v torek, dne 10. fe-
bruarja v restavraciji »Novi svet«.
Dnevni red: 1. Letno poročilo 2.
Sprememba pravil 3. Volitev odbo-
ra. 4. Delavni načrt za sezono 1920
Za konference na Koroskem. Dne
7. februarja ob 15. uri se vrši v Bo-
roviljah in dne 6. februarja ob 13. uri
v Velikovcu zborovanje konferencej-
stvi dan in istotam se vrši tudi pre-
movanje plemenskih koni (kobli, žre-
bic, žrebcev).

Občni zbor »Narodne Galerije«
se vrši v četrtek 12. febr. 1920 ob 5.
uri v mestni posvetovalnici. Letna
članarina se lahko plača na občnem
zboru. Pričakuemo polnoštevilne
udeležbe članstva

Aprovizacija.

Obnovev ubožne akcije s črko
A in B. Ker so izkaznice ubožne ak-
cije A in B, katere imajo stranke že
v rokah, popolnoma raztrgane, tako
da nanje sploh ni več pisati mogoče,
se bodo strankam, ki imajo izkazni-
ce A in B akcije natisnile na nove iz-
kaznice za cenejšo prehrano črko A
ali B. Pripomni se pa, da ta ubožna
akcija ni v nikakli zvezi z akcijo za
cenejšo prehrano, temveč se v novo
ubožno akc. A in B sprejemale le na-
večji reveži, ki so brez rednih do-
hodkov. Samostojni obrtniki, dalje
uradniki, javni nastavlenci in drugi,
ki prejemajo nove draginske dokla-
de, se v ubožno akcijo črke A ali B
sploh ne sprejemajo. Ker pa je v
prejšnji ubožni akciji črke A in B tu-
di precej takih, ki so si med vojno
kolikor toliko opomogli, tako da jih
danes ni več mogoče smatrati revežem,
bo dobil na izkaznico za cenejšo
prehrano natisnjeno črko A ali B
le tisti, 1. ki je brez vsakega premo-
ženja in brez redne plače in 2. ki ima
le malino dnevno, tedensko ali me-
sečno plačo pa veliko nepreskrblje-
nih otrok, 3. vdove, ki so navezane
le na redno vojaško ali civilno po-
doro in 4. vojni invalidi brez zasluž-
ka. Kdor ni v pravem pomenu bese-
de revež, naj se torej nikar ne sili v

to akcijo A in B, ki je namenjena le
za prave reveže. Kdor pa s svojimi
dohodki lahko vsaj za silo izhaja,
tega ni mogoče smatrati revežem.
Kdor na bi po zvišaji bil vsprejet —
bo kaznovan od državnega urada
zoper verižnike z zaporom do šestih
mesecev in z globo do 20.000 K. —
Vsaka stranka mora prinesiti s seboj
izkaznico A in B in pa izkaznico za
cenejšo prehrano. — Stranke se
sprejemajo od 8. do 12. ure na magi-
stratu. Galetova hiša, pritičile, in si-
cer: iz I. okraja dne 4. februarja, iz
II. okraja dne 5., iz III. okraja dne 6.,
iz IV. okraja dne 7., iz V. okraja dne
9., iz VI. okraja dne 10., iz VII. okra-
ja dne 11., iz VIII. okraja dne 12., iz
IX. okraja dne 13. in iz X. okraja dne
14. februarja 1920.

Prodala lola na novo ubožno
akcijo A in B. Vsaka stranka, ka-
teri se natisne na izkaznico za cenejšo
prehrano črka A ali B dobi ta-
ko i v vojni prodajalni 1 kg loja, ki
stane 15 K. Loj se plača na magi-
stratu. Galetova hiša, II. nadstropje.

Prodala krompirja. Ker ima mesta-
na aprovizacija v zalogi še nekaj va-
gonov krompirja, ga bo oddajala
strankam v skladišču pri Mühleisnu
po sledečem redu: iz I. okraja dne 3.
februarja, iz II. okraja dne 4., iz III.
okraja dne 5., iz IV. okraja dne 6., iz
V. okraja dne 7., iz VI. okraja dne 9.,
iz VII. okraja dne 10., iz VIII. okraja
dne 11., iz IX. okraja dne 12., iz X.
okraja dne 12. februarja. Kilogram
krompirja stane 1 K 50 vln.

Iz Slovenije.

Trbovlje.

Zadnje poročilo o koncu pasivne
rezistence, ki ga je podal LDU je
vzbudilo med delavstvom precej-
šno razburjenost, ker pravi, da je de-
lavstvo prosilo, da se začne z delom.
Zategadelj si štelem v dolžnost, da
podam javnosti natančno poročilo. V
četrtek, dne 22. januarja 1920 ob 6.
uri zvečer sem šel z delavskimi za-
upniki v ravnateljevo pisarno. Tam
smo dobili g. dvornega svetnika Str-
garja in vladnega svetnika dr. Dru-
škovića. Njima smo podali naslednje
izjavo: Delavstvo je sklenilo zapo-
četi z rednim delom pod pogolem, da
se ne zgodi nikomur nič zalega radi
pasivne rezistence. O. dvorni svet-
nik nam odgovori, naj pridemo čes-
eno uro po odgovor, kar smo tudi
storili. Naznanilo se nam je, da de-
želna vlada sprejme naš pogoj. Ob-
hujali smo torej, da se začne 23. ja-
nuarja ob 6. uri zjutraj z rednim de-
lom. — Toliko v polasnilo, da bo jav-
nost pravilno poučena. Delavstvo to-
rei ni prosilo in tudi ne bo v takih
okolnostih. To naj si zapomnijo vsi,
katerih se tiče. — Bajt, rudarski
tajnik v Trbovljah.

Kaple pri Brežicah.

Zadnje nedeljo bi se moral pri-
nas vršiti javni ljudski shod socialne
demokratske stranke. Ker pa niso ta-
dan vozili vlaki in govorniku ni bilo
mogoče priti, se je moral shod prelo-
žiti. Letaki, ki smo jih za sklicanje
shoda nabili na raznih mestih, so sil-
no bodli v oči nekatere naše vsake
magnate. V nedeljo zjutraj je gospod
Franc Stergar nek tak letak strgal
raz zid ter hitel v Brežice pritoževati
se nad našim shodom. Mož je namre-
č mislil, da mi shoda nismo nazna-
nili. Ali mi se temu početju ne čudi-
mo, če poleg vsega tega še pomisi-
mo, da bi za tako silno težil naš
shod! Za gosp. Stergarja bi res bilo
pač še najboljšje in najhvalejše delo,
če bi n. pr. v gostini pri Zor-
čiču ob priliki obrazložil delovanje
svoje in svotega tovariša obče zaslo-
vele občinske aprovizacije. Viržink
imamo dosti in dolga čas nam gotovo
ne bo. Morda celo odobrimo sklep
okr. glavarstva, s katerim se je dne
24. jan. aprovizacija izročilo v roka
neke druge osebe...

Težno.

Nezadovoljnost nas sil, da se
oglašamo. Imamo namreč postalna-
čelnika, včasih pri nemških narod-
njakih dobro znanega in zelo priljub-
ljenega, ki na je sedala seveda hude
jugoslovanski zvezar ter naganja
vsakega, ki ne pleše po zvezarsko
nemčurjem, ki ga je treba preznati v
Nemško Avstrijo. Ker se bližajo vo-
litve, je za to še posebno vnet in ho-
če pomesti odtod vse, kar bi glaso-
valo za rdečkarje. Nam se pa zdi, da
bi bilo pravilnejše, če bi, kakor kaže
vsa preteklost gospoda načelnika,
n tega pomegli tla v Avstrijo, kamor
si najbrže tudi sam najbolj želi...

Celle.

Pri nas se je vršil pred kratkim
na »Zelenem travniku« javni kovi-
narski shod, ki ga je otvoril po od-
petju delavske pesmi s. Hrastnik kot
predsedn., poročal pa je s. Mihve. Ta

nam je obširno razlagal vzroke sedanjega težkega stanja za delavstvo. Govorili so nato še ss. Murko, Ormadnik in Martinčič. Shod je zelo lepo uspel.

Muta.

Pred dobrim tednom so se vršili pod vodstvom dvornega svetnika Pirnat pri nas mezdna pogajanja med delavstvom in zastopniki podjetja. Kovinarsko organizacijo je zastopal s. Mihevc. Delavci so dosegli lepe uspehe. Dobil so priboljšek na plačah, akordu in poleg tega tudi nabavni prispevek. (Sedaj nam delavci iz Mute poročajo, da so imeli drugi dan po pogajanjih trgovci iz Mute posvetovanje o povišanju cen na živila. Oblasti kje ste?) — Istega dne so tukajšnji kovinarji obdržali svoj izredno dobro obiskani shod. Poročal je s. Mihevc, razlagajoč potrebo strokovnih in političnih organizacij za delavce. Med drugim je s. Mihevc povdarjal, da živimo v svobodni Jugoslaviji, in da torej orožništvo nima nobene pravice, delavstvo izpraševati, če je že prišlo dovoljenje za obdržanje shoda ali ne ter preganjati delavce z nasatenimi baloneti, kakor kaže razbojnik. Pošteno delavstvo na Muti pozivljamo, da na orožniškom rajši pokaže vse tiste prodalce živlenskih potrebščin, ki so cene zvišali takoj drugi dan, ko so se zvišale delavcem plače. Tu je dolžnost

orožnikov, da naznanijo vse navijače cen, verižnike in tihotapce, politični oblasti.

Mežica.

Ko so klerikalci sklicevali svoj zadnji shod v Mežici, so izdali letake z napisom: Delavci! Kmetje! Ore se za vaše interese! — Res, človek se mora smejati, če vidi, da ti hinavci še danes hočejo uganjati take burke med ljudstvom, ki vendar še ni pozabilo obliub, s katerimi so ga klerikalci vedno in vedno pitali. Klerikalna stranka je vedno sejala razdor med delavstvom ali pri svojem zadnjem shodu, kjer je upala, da bo delavstvo sramotno porazila, je morala spoznati, da le samo pogoreta. In tu ne bo pomagal niti »Večerni list«, niti njegov dopisnik. Dobro namreč vemo, da bi klerikalci delavcem že davno lahko pomagali, če bi imeli le iskrico ljubezni do njih — in to tako v devetih mesecih klerikalno-radikalne vlade v Belgradu, kakor tudi že začasa klerikalne Avstrije. Ali ves ta čas so klerikalci uganjali samo grdo nazadnjaštvo in hujskali ljudstvo na vojno! Za delavstvo slejkoprej velja geslo: Proletarci združite se!

Guštanj.

Dne 20. januarja se je vršil pri nas javni ljudski shod v gostilniških prostorih na pošti. Poročal je s. Mi-

hevc, ki je postavil v pravo luč vse meščanske stranke, ki se danes hlinijo delavstvu le zato, ker se bližajo občinske volitve in katere stranke med vojno niso imele niti besede za delavstvo. Na večkratni poziv predsednika, če hoče kdo besedo, so navzoči nasprotniško molčali kakor grobovi.

Štorje.

Nedavno se je vršil občni zbor tukajšnje kovinarske podružnice. Občni zbor je bil zelo dobro obiskan. Na shodu je poročal s. Mihevc iz Ljubljane, govoril je obširno o razvoju kovinarske industrije in o zaprekah, ki se ji stavlja nasproti. Izvolil se je nato nov odbor podružnice, ki obstoji iz sledečih sodrugov: Predsednik s. Žohar Jurij; zapisnikar: Žen J.; blagajnikom pa je bil izvoljen naš stari veteran Potež J.; odborniki: ss. Podžgalnar in Ulrih. — Na shodu je prišlo do burnih debat, ki so se pa iztekle v popolnem sporazumljenju.

Spodnji Dravograd.

Kruta svetovna vojna in italijanski imperijalizem sta nas primorske Slovence razpršila po vsej Sloveniji. Prenašamo svojo žalostno usodo s krvavim srcem. Tolaži nas samo eno: prepričanje namreč, da naša ožja domovina za nas ne bo nikdar

izgubljena in tudi ne sme biti! V Spodnjem Dravogradu priredimo begunci iz okupiranega ozemlja (tudi okoliški) na pustno nedeljo veselico s plesom, katere čisti dobiček bo namenjen našim begunskim sirotam. Zato vabimo vse one, ki sočustvujejo z nami, na to velepomembno veselico, kjer bomo obenem tudi veličastno protestirali proti razbojniškemu italijanskemu imperijalizmu. Na tej prireditvi bomo žele spoznati, kake simpatije se gojijo napram onemu delu slovenskega naroda, ki ječi pod težkim italijanskim jarmom in čigar osvoboditev le v rokah jugoslovanskega naroda, ne sicer z orožjem, pač pa s solidarnim nastopom celokupnega našega naroda. Pokažimo vsemu kulturnemu svetu, da hrepenimo tudi mi po svobodi, ki so nam jo oznanjevali cel čas svetovne vojne!

STRANKIN TISKOVNI SKLAD.

Deveš izkaz.

Nab. p. št. 64 Unija slov. rud. podružnica Črna sodr. Trebove 77 K; n. p. št. 112 — 100 K; n. p. št. 592 sodr. Kordelič Ljubljana, 70 K; n. p. št. 605 tob. tov. sodr. Zupan 30 K; n. p. št. 454 sodr. Pekle Vrhnik 42 K; n. p. št. 452 podr. čevlj. Tržič sodr. Kogoj 62 K; n. p. št. 453 št. Lovrene nad Mariborom sodr. Petrič 43 K; n. p. št. 440 Bajželj Stražišče 60.90 K; n.

p. št. 439 podr. cem. del. sodr. Floriančič Zidamost 64 K; n. p. 372 neki po sodr. Stuhec Maribor 93 K; šcl. org. v Rajhenburgu sodr. Jelnikar 147 K; n. p. št. 156 Izobor. dr. Svoboda Celje po sodr. Mar 250 K; skupaj 982.90 K. Dosedaj izkazanih 16.321 K 69 vin; skupna svota 17.304 K 59 vln.

Izdajatelj Ivan Mlinar.

Odgovorni urednik: Rudolf Gofouh. Tisk »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANCISKANSKA ULICA STEV. 6

REGISTROVANA ZADRUŽA Z OBLIČNO ZAVEZO.

TISKOVINE ZA SOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJŠE PLAKATE IN VABILA. ZA ŠKOLE IN VESELICE.

LETNE ZAKLJUČKE

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA TISKANJE CASOPISOV, KNJIG, BROŠUR ITD.

STEREOTIPIJA. LITOGRAFIJA.

Razpis.

„Trboveljska premogokopna družba v Ljubljani“ namerava zgraditi v Ljubljani na stavbišču ob Aleksandrovi cesti nasproti Narodnega gledališča uradno poslopje in razpisuje v svrhu pridobitve stavbenih načrtov

Javen natečaj

z omejitvijo na udeležbo arhitektov ki prebivajo v kraljestvu Srbov Hrvatov in Slovencev ali pa prebivajo v inozemstvu, morajo pa biti jugoslovanske narodnosti.

Določa se, da je osnutek v smislu razpisnega programa in pogojev izdelati v skicah v merilu 1:200.

Doba izročitve osnutkov določena je do 12 ure opoldne 31. marca 1920 na uaslov: „Trboveljska premogokopna družba v Ljubljani, Knafjeva ulica št. 13“ v zapečatenih ovojih, označenih z geslom v smislu razpisanih pogojev.

V presojevalno komisijo izvoljeni so sledeči:

Ing. A. Klinar, gradb. direktor za Slovenijo, kot predsednik;

Arh. Jan Duffe, mest. gradb. nadsvetnik v. p. kot podpredsednik;

Ing. J. Foerster, profesor obrtne šole, kot član komisije;

Ing. M. Pirnat, dvorni svetnik;

Ing. M. Prelovšek, mest. gradb. nadsvetnik;

Ing. S. Radnai, ravnatelj Trboveljske premogokopne družbe;

Dr. M. Zarnik, mag. direktor;

vsi stanujoči v Ljubljani.

Za osnutke, ki jih bo presojevalna komisija spoznala za najboljše, so sledeče nagrade:

I darilo v znesku K 10.000.—

II „ „ „ K 6.000.—

III „ „ „ K 4.000. (jugoslov. kr.)

In poleg tega še nadaljne dve nagradi, vsaka po K 2.000 za eventualni nakup dveh osnutkov, katera sicer nista bila odlikovana, vendar pa od presojevalne komisije v nakup priporočena.

Za izgotovitev konkurenčnih osnutkov potrebni pripomočki, razpisni pogoji in drugi podatki se dobivajo pri Trboveljski premogokopni družbi v Ljubljani, Knafjeva ulica št. 13.

Poslovodjo,

samostojnega delavca s primerno štajgarsko prakso ter rudarsko-šolsko izobrazbo za rudokop rjavega premoga sprejme premogokop Rogatec, Jugoslavija.

DR. ALOJZIJ ŠLECHTA

je otvoril po mnogoletnem zdravniškem delovanju v tu- in inozemskih bolnicah zdravniško prakso in ordinira za kirurške in splošne bolezni:

Ljubljana, Dvorni trg 1 (naspr. Narodne kavarne) od 10. do 12. in od 3. do 4.

162

POZORI Iz Trsta in podružnica iz Mladetina so se preselila POZORI!

v Ljubljano v Reber št. 11 (Stari trg)

„diplomirana jugoslovanska krojačnica“

FRANA MALIS.

Kdor želi imeti lepe in elegantno napravljene obleke po vsakovrstnih in najmodernejših vzorcih naj jo obišče, kjer bo najtočnejše in najceneje postrežen.

Priporočam se vsem svojim stariim klientom ter vsem Jugoslovanom z odličnim spoštovanjem

143

FRAN MALIS, diplomiran krojač.

Kostanjev les

kupi vsako množino in plača najv. ceno „DRAVA“

lesna trgovska in industrijska družba z. o. z. v Mariboru.

Sprejmeta se dve služkinji prva kot sobarica druga za vsa hišna dela, proti dobri hrani in visoki plači. Ponudbe Emonska c. 8/II.

Zaičje kože

od divjih in domačih kupuje po najvišjih cenah

Ivan Smigovec, Soštanj,

izdelovalnica klobukov, zamenjava tudi klobuke vseh vrst za kože.

Cigaretni papir

sledeče vrste:

Golub, Club, Abadie, Samum

priporoča na debelo:

„Uranus Papirnica“ Ljubljana, Mesni trg št. 11.

Iščejo se nadkurjači

in tovarni. zidar

prvovrstne moči

za tovarno v ROSNI.

Ponudbe s prepisi spričeval in željeno plačo ua upravo Naprej pod „Z. D. 294.“

Pav. Jemc, krojaški mojster

Spodnja Slika št. 22

priporoča svojo delavnico za izdelovanje oblek za gospode po meri. Ima prvovrstne moči. Točna postrežba in zmerne cene

Imamo naprodaj circa en vagon

jajc

katere oddamo v zabojih po 1440 komadov (10 gros) po zmerni ceni.

„BALKAN“ trg. šped. in kom. del. dr. v Ljubljani, Dunajska cesta 33.

ZAHVALA.

Vsem onim, ki so mi ob smrti moje nad vse ljube soproge

Antonije Cimerljajt izrazili ter izkazali svoje sožalje vsled izgube nad vse ljube pokojnice, katera se je morala komaj v 29. letu za večno ločiti od mene zapuščajoča mi 5 otročičev v starosti od 3 do 10 let, zlasti vsem onim, ki so me v mojem težkem položaju kakorkoli podpirali ter mojo najdražjo pokojnico spremlili na potu k večnemu počitku, izrekam svojo pri srčno zahvalo.

Ptuj, dne 20. januarja 1920. Stefan Cimerljajt, premikatelj žužne zeleznice.

!! Odda se !!

popravilo

strelavoda

na 60 m visokem dimniku. Pismene ponudbe na vodstvo

„Topilnice v Litiji.“

Oblastveno kences. informativni zavod Drag. Beseljak

v Ljubljani. Cankarjevo nabrežje 5 dobavlja vse kreditne in privatne informacije v tu- in inozemstvu. V abonementu ter posamezno cene zmerne.

Priporoča se trgovina z železnicno in poljedelskimi stroji

ZALTA & ŽILIC Ljubljana, Marije Terezije c. 10 (Gospodarska cesta.)

160

2051P-7UG
PUSKAR-ILICAR

Ljubljana
Rimska c. 16
naznanja, da
še vedno
dela s prist-
nim blagom.
Izvršitev
točna.
Zmerne cene
za vsa izvršena dela
javnim dve leti.

LES

rezan, tesan, okrogel,
kupi

„SEVER“

družstvo lesnih industrijalcev dravske doline
MARIBOR, Tegetthofova cesta št. 43.

I. jugoslov. zlatarska delavnica
A. Fuchs, Ljubljana,
Selenburgova ulica v. 6.

Kupujem staro zlato, srebro, kakor tudi briljante, demante po najvišjih dnevnih cenah. Priporočam veliko zalogo zlatnine, srebrnine, ur, briljantov itd. Popravila in nova dela se šujejo v lastni delavnici točno in solidno.

Iščemo
uradnika za zvonarno

kateri naj bi bil glasbeno izobražen in nekoliko poučen v knjigovodstvu.

Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani.

F. & A. Uher, Ljubljana
špedicijsko in komisijско podjetje
Selenburgova ulica št. 4.

Veletgovina

s premogom, drvni, žoto in raznim kurilnim materijalom. Na debelo: Ljubl. gl. kolodvor. Na drobno: Selenburg. ul. 12. Zmerne cene!

Iščemo strugar. mojstre

Ponudbe na
Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani.